

DR. NAGY ANDOR

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola

Eger

A felnőttképzés tudománya

- MEGJELENT DR. ZRINSZKY LÁSZLÓ ÚJABB KÖTETE -

Hajdanvolt egyetemista koromban magyar szakos hallgatóként lehetőségem volt arra is, hogy hazánkban elsők között betekintsek az andragógiába. Mindez az 50-es évek közepén történt Debrecenben *dr. Durkó Mátyas* professzor irányításával, akinek kezdeményezése úttörő jellegű volt. Néhány évre rá már oktatója voltam e tudománynak az egi tanárképző főiskolán. 1975-ben mint a neveléstudományi tanszék vezetője a pedagógia szakos képzés mellett beindíthattam főiskolánkon a népművelő szakos képzést is.

Ez az oka elsősorban annak, hogy megkülönböztetett érdeklődéssel vettem kezembe az OKKER Oktatási Iroda kiadásában megjelent *dr. Zrinszky László* professzornak, a neveléstudomány doktorának újabb kötetét, melynek szerény alcíme: *Bevezetés az andragógiába*.

A szerző rendkívül sokrétű tudományos munkásságát évtizedek óta követem nyomon. Tanulmányait, köteteit rendszeresen alkalmazom oktató- és kutatómunkámban. Ismerem e kötet megjelenésének előzményeit is, hiszen tudtam, hogy a kézirat a miskolci és pécsi előadásai alapján készült, ahol hallgatói voltak első lektorai.

A 40 év távolából szinte hallom *dr. Juhász Géza* professzorom mondatait: „a felnőttekkel való foglalkozás tudományát is tanítani, tanulmányozni kell. A felnőtt nem nagy gyermek!”

Tény, aki felnőtt emberekkel foglalkozik, annak andragógiai ismeretekkel is rendelkeznie kell. Annak birtokában eredményesebb lehetne a szülők nevelése, a dolgozók iskoláiban folyó munka, a továbbképzés, a távoktatás, illetve folyhatna az önképzés.

Andragógiai kultúra nélkül a pedagógus se létezhet, hiszen felnőttekkel is tudni kell bánnia. Ez az oka, hogy sok-sok kísérleti próbálkozást tettünk, hogy szerepet kapjon a pedagógusképzés folyamatában az andragógia, de mindmáig eredménytelenül. A pedagógusjelölteknek is szól tehát e könyv, de „címezettjei” mindazok, akiknek tudatosan kell foglalkozniuk a felnőtt személyiség formálásával.

Meglehetősen általános, hogy a hasonló tartalmú könyvek előbb a történeti előzményeket ismertetik. Zrinszky professzor fontosabbnak tartotta, hogy a történeti előzmények helyett a felnőtté válás problémáit tisztázza előbb, és csak azt követően kívánta bemutatni a felnőttképzés egyetemes és hazai történetét, az andragógia kutatását.

A küllemében is megnyerő kötet rendkívül tartalmas. Az érdeklődést keltő szerzői előszót követően a felnőtt emberről kapunk rendkívül jól kamatoztatható ismereteket, majd a felnőttek tanulásáról ír a szerző, azokról a speciális problémákról, amelyek csak a felnőttet jellemzik.

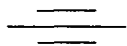
A felnőttképzés elméletéről szóló fejezet előbb a névhasználatot igyekszik tisztázni, az andragógiát, elhatárolva a pedagógiától, ami ma már egyértelműen a gyermeknevelés tudományát jelenti. Majd az egyes elméleti irányokat mutatja be.

A következő fejezetben a felnőttképzés valóságáról olvashatunk, majd szervezeti formáiról és módszereiről. Itt jelenik meg többek között a teljesítmény és az értékelés is, ami a rendkívül problémás gyakorlat elméletét adja.

A kötet befejező részében három andragógusképző programmal találkozhatunk, végül a felnőttképzés magyar nyelvű irodalmából kaphatunk ízelítőt. A könyv modellértékű a tudományos tartalom igényes, ugyanakkor közérthető megformálása vonatkozásában is.

Kiválóan tanulmányozható, a viszonylag önálló fejezetekből álló, jól szerkesztett kötet egyben tankönyv is, amit jó szívvel ajánlok a humán szervezést, menedzselést tanulmányozóknak, de a vállalkozóknak, a gyakorló vezetőknak és a már pedagógus kollégáknak is.

Ez esetben kívánatos említést tenni a könyv kiadását vállaló és elismerésre méltó módon teljesítő OKKER Oktatási Irodáról is, amely az aktuális témák iránt rendkívül fogékonynak bizonyult számos kiadványával ebben a gyorsan változó világunkban.

DR. VARGA ISTVÁN
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
Szeged

Dr. Tóth Lajos: Magyar nyelvű oktatás a Vajdaságban 1944-től napjainkig

Dr. Tóth Lajos professzor könyve a szabadkai Életjel Könyvek sorozatban jelent meg 1994-ben. E kötet létrejöttét segítette a Magyar Köztársaság Művelődési és Közoktatási Minisztériuma is.

Tóth professzor több mint négy évtizede gondozza a magyar nyelvű tanítás ügyét a Vajdaságban, tudományos kutatómunkája mindenkor szorosan kapcsolódott a gyakorlati pedagógiai munkához, az iskolához, a magyar tannyelvű oktatás helyzetéhez. Az ott élő magyar kisebbségnek ez sorskérdés, s Tóth professzor kötelességének érezte, hogy behatóbban foglalkozzék a megoldásra váró problémák elemzésével.

A könyv nyolc fejezetre tagolódik a szerb-horvát-szlovén, illetve jugoszláv királyság hagyatékától a magyar tannyelvű oktatás jövőjét felvázoló elgondolásokig.

A vajdasági magyarság lélekszámának alakulása szorosan összefügg az anyanyelvükön tanuló magyar ajkú tanulók lélekszámával. Az alábbi táblázat önmagáért beszél.

	A magyarok lélekszáma a Vajdaságban	
Év	A magyarok száma	Százalék
1948	428932	25,6
1953	435345	25
1961	442561	23,8
1971	423866	21,7
1981	385356	18,9
1991	340901	16,9

A tanárképzés helyzetére jellemző, hogy a második világháború befejezése után óriási hiány mutatkozott általános iskolai és algimnáziumi tanárokból. Először egyéves tanfolyamok szervezé-